

Adak ne değildir?

Salih Bey: “Adak kurbanı niçin yapılır? Adağın amacı nedir? Bir işin olma şansını yükseltmek mi? Yoksa bu bir ibadet şekli midir?”

ADAK BİR İBADETTİR

Adak bir ibadettir. İbadet Allah'ın emri olduğu için yapılır.

Maksat, Allah'a kulluk yapmaktır.

Gaye, Allah'ın rızasına ulaşmaktır.

Hedef, âhirette kazanmaktır.

Yoksa herhangi bir dünyevî işimizin gerçekleşmesi ibadetimize maksat ve gaye olamaz!1

Adağın maksadı ve gayesi, peşine bağlanan dünyevî işimizin gerçekleşmesi değildir. Adağın illeti (temel sebebi) emirdir. Meyvesi inşaallah âhirette koparılacaktır. Hiçbir ibadetin meyvesi dünyada koparılmadığı gibi, adağın meyvesi de dünyada koparılmaz! Başka bir ifadeyle, dünya ibadetin meyvesini kendisinden devşirecek bir meta, bir kıymet değildir! Dünya ibadete gaye olamaz!

İŞİMİZİN GERÇEKLEŞMESİ İÇİN FİİLÎ DUÂ ŞARTTIR

Öyleyse, hiç kimse adak adadım diye, gelecek bir işinden ve beklentisinin gerçekleşmesinden emin olmaya hak kazanmış olmaz! Adak, Allah ile veya kaderle bir hesaplaşma veya pazarlık yapma ya da sonucu elde etmek için iltimas isteme kurumu değildir. Her zaman, her yerde, her halde, her işte âdetullahtan olan “Çalışan kazanır!” düsturu geçerlidir. Bu, Allah'ın kanunudur. Geçerli olan bu kanundur. Allah'tan dünyada veya âhirette sonuç bekleyen kimse, işine gereği gibi sarılacak, çalışacak, çırpınacak, didinecek, emek sarf edecek, alın teri dökecek, gerekirse uykusuz kalacak. Yani işinin ve isteğinin gerçekleşmesi için, Bedüzzaman'ın ifadesiyle, fiilî duâsını elinden geldiğince eksiksiz yapacak.2

Peygamber Efendimiz (asm) buyurmuştur ki: “Adak insana Allah'ın takdir etmediği bir şeyi yaklaştırmaz; lâkin adak kadere muvafık düşerse, bu sayede cimrinin

elinden, çıkarmak istemediği mal çıkmış olur.”³

ADAĞIN DÜNYEVÎ GAYELERİ OLAMAZ!

Adağın böyle dünyevî gayeleri olamaz! Eğer olursa, o adak halis olmaz, makbul olmaz, kabule liyakati kalmaz.

Neticede böyle bir batıl niyetle o adak kendi kendini iptal eder, kendi kendini hükümsüz kılar!

Dünyada netice vermediği gibi, âhirette de netice vermez! Bu niyetle adak adayan kimse adağıyla dünyada bir şey kazanmadığı gibi, âhirette de bir şey kazanmaz!

HALİS ADAK KİŞİYİ ALLAH’A YAKLAŞTIRIR

Adak adamakla kişi; olmasını beklediği ve gücünün yettiği kadar, elinden geldiği kadar alın teri döktüğü işinin gerçekleşmesi esnasında, tam bu sırada, Allah’a farklı bir açıdan bir duâ ile yaklaşmış olur. “Duânız olmazsa ne ehemmiyetiniz var?”⁴ buyuran Cenâb-ı Allah’a, bir işi gerçekleştirmek istediği sırada sığınmış, duâ etmiş olur. Adak, duâsının sadece bir parçasıdır! Allah kabul eder veya etmez! Takdir Allah’ındır! Vazife ise kulundur!

Kul duâyı ve ibadeti Allah için yapar. Diğer yandan Allah’ın verdiği eli, kolu, gücü, kudreti kullanarak çalışır, çabalar, işinin gereklerini yerine getirir. Sonucu ise Allah’tan bekler. Allah hikmetine uygun bulursa duâmızı ve isteğimizi, istediğimiz şekliyle kabul eder. Uygun bulmazsa, Kendi büyük hikmetine uygun şekliyle kabul eder.

Keza bizim bu niyet ve yaklaşımla yaptığımız her iş, duâ da, ibadet de, adak da, çalışma da ibadet hükmüne geçer ve bize dünyada olmasa bile inşaallah âhirette sonuç getirir. Âhirette gelen sonuç, dünyada gelen sonuçtan çok daha hayırlıdır!

Çünkü âhîret uzundur, sonsuzdur, daimidir, ebedîdir.

Dünya ise sonludur, kısadır, geçicidir, fanidir.

Dipnotlar:

- 1- Lem’alar, s. 136.
- 2- Sözler, s. 288; Mektûbât, s. 290.
- 3- Müslim, Adak, 1640/7.
- 4- Furkan Sûresi: 77.